

HAREID ROTARY KLUBB

Distrikt 2280
Klubbnr. 12713

Månedsbrev for juli-august 2010.

Årgang 46

Møtedag: Mandag kl. 18.00 - 19.00
Møtestad: Klubbhuset til Hareid
IL, 6060 Hareid.
President: Vigdis Riise
Visepres: Magnar Hatløy
Sekretær: Odd Arne Holstad
Kasserar: Johs. J. Hareide
Past pres: Oddvar Haugen
Styremedlem: Anders Riise
Styremedlem: Jarle Kristiansen
Ansv.red.: Håvard Myrene
Referent: Karin S Holstad

Fødselsdagar i juli.

Magnar Hatløy	30. juli
Karin S Holstad	28. juli
Otto Holstad	13. juli
Jarle Kristiansen	09. juli

Fødselsdagar i august:

Håkon Brekke	27. august
Einar Holm	12. august
Odd Arne Holstad	13. august

Frammøteprosent i juli:	31,4 %
Frammøteprosent i aug:	35,1 %

Løv.

Jeg saa det ivaar
som en svulmende Knop.

Jeg saa det, da Solstraalen
lukkede det op.

Jeg saa det isommer,
mens Maaltrosten sang.

Jeg saa det ihøst,
da det visnende hang.

Jeg saa det i dag
som det gulnede Blad

at dale mod Jord,
medens Høstvinden kvad.

Lad falde! Lad dækkes
af Rimfrost og Sne!

Lad falde, lad falde!
Det maatte jo ske!

Det har vore stilt på Rotary-møte i sommar. Dei fleste har sommar-ferie, og det vert ikkje så stort frammøte. Vigdis fortalde godt om ei av reisene sine, til Spinalonga, dei spedalske si øy. Sjå vedlegg.

Otto fortalde om ein tur til Ansok, som er ein egna tur for ei utflukt i Rotary sin regi. Vi sender forslaget vidare til programnemnda.

Møte 2.08.:

Vigdis Riise opna møtet med å lese eit dikt. Deretter bad ho om at dei ymse komiteane no starta arbeidet sitt. Elles var det godt prat rundt borda, og medlemmane byrja å kome med forslag til program utover hausten.

Møte 9.08: Vigdis opna møtet. Etterpå sa Einar Holm nokre ord om debatten, der NRK-radio vil fjerne fedrelands-salmen søndag morgen. Det opna for ein livlig debatt. Einar bad styret i Rotary om å sende inn ein resolusjon med protest om dette, til NRK. Styret v/Vigdis Riise informerte om at dei hadde beslutta å ta det vidare til naboklubbane. Elles var det bra oppmøte, ferien er over for dei fleste, og det vart komite-møte resten av tida til kl.19.

Møte 16.08: Program: Arne Holstad fortalde om smått og stort han har skreve.

Møte 23.08: Leiv Årflot holdt foredrag om vaksinerings av lakselus.

Han er utdanna dyrlege, men sidan 1988 byrja han med fisk på heiltid. Han dreiv helsetjeneste for oppdrettsanlegga på Sunnmøre, og også i resten av Møre og Romsdal. Hovedsakleg innan laks, men også innan kveite, torsk og ørret.

I 1995 byrja han å jobbe i eit sveitsisk selskap, Norvartis (eit av dei største legemiddelselskap i verda). Først i 50% stilling, og frå 2005 på fulltid. Arbeidet hans består i teknisk rådgivning, korleis vaksinere fisk, og korleis bruke medisinen. Reist mykje i mange land, som Chile/Canada/Tyrkia/Hellas/Skottland.

Møte 30.08: I utgangspunktet programfritt, men vi fikk besøk av Karina og Dick Cuttle, Dick er guvernør i Sør-Australia. (Medlem i Okapalinga rotary-klubb). Dette er første rotary-familia til eks-utvekslings-student Ingrid Svendsen Holstad, og dei budde hos hennar familie under besøket, som varte i 3 dagar.

Dei hadde eit utbytterikt besøk. Mandag var det Rotary, og Dick holdt eit flott foredrag, Tirsdag tok John Stennes dei med på biltur rundt heile Sunnmøre, m.a. Sykkylven/Stranda/Hellesylt/Norangdalen/Øye og Stennes.

I Sykkylven hadde dei ein 3-timers omvisning på Ekornes fabrikk, og var storleg imponerte. Onsdag var dei på tur med Vigdis Riise. Dei var på Runde, og omvisning på Runde kompetansesenter, etterpå var dei på Herøy Gård, og tur rundt Gursken. Tusen takk til John og Vigdis som gav dei desse opplevingane.

Spinalonga var ein koloni for spedalske. I dag er den lille øya en turistattraksjon på Kreta.

De spedalske som bodde her var rikere enn de fleste i nabolandsbyene. Men de hadde ingen frihet. Og ingen helse. Slik oppsummerer Eleni Drakonaki (33) livet på Spinalonga første halvdel av det 20. århundre.

Hele sommeren går turistbåtene i skytteltrafikk mellom moderøya Kreta og den lille øya Spinalonga. Turistene er nysgjerrige på hvordan de spedalske måtte leve her ute til 1957. Her ble de plassert og fikk penger av staten og bygde sine egne samfunn. De fikk klær og medisiner av Røde Kors.

Skoler og kafeer

I dag står steinhusene tomme, og tak og vinduslemmer er tært bort av vær og vind. Men det er altså ikke mer enn 49 år siden Spinalonga var en levende koloni for spedalske fra hele Hellas.

I 1903 bestemte den greske stat at alle landets spedalske skulle flyttes til øya Spinalonga. For resten av sitt liv. I løpet av 54 år ble 730 syke mennesker fraktet dit i båter. 36 ble født der ute.

På Spinalonga skapte de spedalske sitt eget samfunn med kirker, skole, kafeer, butikker sykehus og kirkegård. De bygde sine egne boliger i det som opprinnelig var et venetiansk fort fra 1500-tallet.

HISTORISK: Sinalonga var den siste eksisterende leprakolonien i Europa. Bildet er tatt, da de spedalske bodde her. Årstall er ikke kjent. Foto: Scanpix

Utstøtt

- De følte seg utstøtt. Likevel fikk nok mange det faktisk bedre der enn de hadde det fra før. Husk at lepra var en fryktet sykdom. De syke ble som regel forvist. Mange levde isolert i huler. På Spinalonga skapte de sitt eget samfunn med likesinnede, sier Eleni Drakonaki (33) fra nabobyen Elounda på Kreta.

Hun har vokst opp med et nært forhold til historien på Spinalonga. Hennes mor, Marianthi Drakonaki, var 23 år gammel da kolonien ble stengt i 1957 og bestefar jobbet som båtsmann, som hadde som fast oppdrag å bringe varer til butikkene og tavernaene Spinalonga. Marianthi var ofte med faren ut til øya da hun var barn. Og da hun var gammel nok, hendte det at hun dro ut dit med varer alene.

Det var ikke forbudt for friske mennesker å gå i land på Spinalonga. Men det var regler for hvordan de skulle forholde seg der. De hadde for eksempel ikke lov til å omfavne de syke. Eller spise ved samme bord.

MOR OG DATTER:

Marianthi Drakonaki (t.h.) var 23 år gammel da Spinalonga ble avviklet som leprakoloni. Datteren Eleni (33) har vokst opp med et nært forhold til historien. Foto: Mona Langset

Festival

Den 27. juli hvert år ble det arrangert en religiøs festival på Spinalonga, der folk fra nabolandsbyene på Kreta ble invitert.

- Vi satt på hver vår side i kirken; en side for de friske og en side for de syke. Etter kirken var det mat og musikk. Vi satt ved hver våre bord og spiste hver vår mat. Ett bord for friske og ett bord for de syke, forteller Marianthi.

Sendt tilbake

- Friske mennesker hadde ikke lov til å bo på Spinalonga. Og alle som ble født der ute ble sendt til legesjekk på fastlandet. De babyene som hadde smitten i seg, ble sendt tilbake til foreldrene på Spinalonga. De som var friske fikk ikke reise tilbake. De måtte bli tatt hånd om av slektninger eller fosterhjem, forteller Marianthi.

En mann som vokste opp i hennes egen landsby, ble født på Spinalonga. Han var frisk da han kom til babykontrollen, dermed kunne han ikke bli sendt tilbake til foreldrene. I stedet ble han adoptert av en familie i Elounda.

INNGANGEN: Dette er porten inn til området hvor de spedalske bygget sin egen landsby, med boliger, butikker, tavernaer og kirker. Foto: Mona Langset

Sommeren 2006 legger turistbåtene ut fra landsbyen Plaka hver halve time. Stemningen er sommerlett og glad på den fem minutter lange turen over til Spinalonga. Stemningen var nok en annen da de spedalske ble fraktet ut fra den samme havnen for 50 år siden.

For dem var det i utgangspunktet ingen vei tilbake. Den greske stat hadde bestemt at de skulle leve der resten av sitt liv. Men så ble det ikke slik likevel. For den medisinske forskningen gikk fremover. Og i 1957 besluttet greske myndigheter at alle spedalske i stedet skulle behandles på sykehus i Athen.

På 1960-tallet begynte turismen å utvikle seg på Kreta, og lokale skipper tok med seg turister fra Agios Nikolaos, Elounda og landsbyen Plaka ut til Spinalonga. Nå går det båter fra alle disse stedene hele dagen, hele sommeren. I løpet av en sesong besøker 30.000 turister den tidligere leprakolonien Spinalonga.

FORFALT: I over 50 år var øya befolket av spedalske. I dag her boligene deres forfalt, men turistene kan levende forestille seg hvordan det var her. Foto: Mona Langset

BÅTTUR: Fra landsbyen Plaka på Kreta tar det bare fem minutter med båt over til den gamle leprakolonien Spinalonga.